

POLITISK AFTALE OM

ÆNDRING AF VALGLOVGIVNINGEN SOM FØLGE AF EVALUERING AF KOMMUNAL- OG REGIONALVALGET 2013

mellem regeringen (Socialdemokratiet og Radikale Venstre) og Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om forskellige moderniseringer af valglovgivningen (udvidelse af åbningstiden på valgstederne, fremrykning af fristerne for brevstemmeafgivning, modernisering af reglerne for anmeldelse af kandidatlistor til kommunale og regionale valg, afskaffelse af borgerligt ombud ved opstilling til kommunale og regionale valg.

Endvidere er der mellem regeringen (Socialdemokratiet og Radikale Venstre) og Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Liberal Alliance indgået aftale om indførelse af mulighed for at benytte juniortilfornordnede på afstemningsstederne.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har på baggrund af de erfaringer, der er gjort under afholdelsen af kommunal- og regionalvalget den 19. november 2013 samt Europa-Parlamentsvalget og folkeafstemningen den 25. maj 2014, gennemført en evaluering af valget, der har afdækket et behov for en række ændringer af valglovgivningen. Ændringerne skal for det første varetage hensynet til vælgere og stillere i forbindelse med forberedelse og afholdelse af valghandlingen. For det andet skal ændringerne lette administrative byrder for både kommunerne og kandidatlistor i forbindelse med valg.

1. Regeringen og Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti er derfor enige om at foretage følgende ændringer af valglovgivningen:

Varetagelse af hensynet til vælgere og stillere

For at afhjælpe problemet med kødannelser om aftenen og yde en bedre service til de vælgere, der foretrækker at stemme, inden de skal møde på arbejde, er partierne enige om, at åbningstiden for afstemningsstederne skal fremrykkes til kl. 8 om morgenen ved folketingsvalg, kommunale og regionale valg, Europa-Parlamentsvalg og folkeafstemninger, når disse valg afholdes på en arbejdsdag.

For at sikre, at information om alle de opstillede kandidatlistor til kommunale og regionale valg, herunder ikke mindst lokallisterne, er offentligt tilgængeligt, når brevstemmeafgivningen går i gang, er partierne ligeledes enige om at harmonisere fristerne for godkendelse af kandidatlistor med fristen for tidligste brevstemmeafgivning her i landet til kommunale og regionale valg ved en ændring af begge frister. Af harmoniseringshensyn er partierne endvidere enige om, at det tidligste brevstemmeafgivningstidspunkt her i landet til Europa-Parlamentsvalg og folkeafstemninger bør fremrykkes tilsvarende.

Partierne er samtidig enige om, at oplysninger om, hvilke kandidater og kandidatlistor der stiller op til kommunal- og regionalvalg, ikke skal kunne gøres offentligt tilgængelige via aktindsigt, før kandidatlistor er godkendt og offentliggjort af valgbestyrelsen. Dette skyldes hensynet til at sikre, at der ikke via medierne offentliggøres oplysninger om kandidatlistor, der endnu ikke er godkendt, og som derfor kan være fejlbehæftede. Hermed undgås forvirring i offentligheden om, hvilke kandidater der rent faktisk stiller op. Partierne er af harmoniseringshensyn enige om, at heller ikke oplysninger om, hvilke kandidater der stiller op til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, må offentliggøres via aktindsigt, før den kompetente myndighed har godkendt og offentliggjort kandidatfortegnelsen til det pågældende valg.

Endvidere er partierne enige om, at stillerlistor til kommunal- og regionalvalg og til folketingskandidater uden for partierne ikke længere skal være offentligt tilgængelige af hensyn til at beskytte stillernes politiske overbevisning mod offentliggørelse. Spørgsmålet om aktindsigt i stillerlistor skal således fremover afgøres efter offentlighedslovens almindelige regler.

Lettelse af administrative byrder for kommuner og kandidatlist

Partierne er enige om, at kandidatlist, der er valgt ind i kommunalbestyrelsen/regionsrådet ved sidste valg og fortsat er repræsenteret i dette organ, fritages for stillerkravet til det næste kommunal- og regionalvalg. Til gengæld fastsættes det påkrævede mindsteantal stillere endegyldigt ved lov.

Endvidere skal de opstillede kandidater godkendes af en person, der er berettiget til at repræsentere kandidatlisten, og kandidatlisten skal for at lette proceduren for valgbestyrelsens godkendelse af stillerlist indleveres tidligere uden stillerunderskrifter.

Partierne er også enige om at fremrykke sidste frist for at brevstemme her i landet med én dag til 3 hverdage inkl. lørdag før valgdagen for alle valgtyper for at afhjælpe det øgede administrative pres, som kommunerne oplever som følge af det voksende antal brevstemmer samt det yderligere administrative pres, som en udvidelse af åbningstiden på valgdagen, jf. ovenfor, vil indebære for kommunerne.

Desuden er partierne enige om at fastsætte en fælles åbningstid fra kl. 9-16 for brevstemmeafgivning i kommunerne den sidste dag, hvor der kan brevstemmes.

Partierne er ligeledes enige om, at valgbestyrelsens formand fremover kan afvise at modtage kandidatlist til kommunal- og regionalvalg, der åbenbart ikke opfylder de formelle krav, herunder indeholder væsentligt færre stillere end det fastsatte mindsteantal.

Samtidig er partierne enige om, at stillerne ved kommunal- og regionalvalg fremover kun skal skrive under for selve kandidatlisten og dens kandidater, mens listen ved dens repræsentant uden stillernes godkendelse skal kunne beslutte, om kandidatlisten vil indgå valg- eller listeforbund og evt. trække sådanne anmodninger tilbage, samt om kandidatlisten vil foretage ændringer i kandidaternes rækkefølge og evt. slette en eller flere kandidater m.v.

Moderniseringer i øvrigt

Partierne er endelig enige om at afskaffe den gældende regel om pligt til at lade sig opstille til kommunal- og regionalvalg (borgerligt ombud), da reglen ingen betydning har i praksis.

2. Endelig er regeringen og Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Liberal Alliance enige om, at kommunalbestyrelserne for at øge den demokratiske dannelse hos de unge skal kunne udpege "juniorforordnede" til at hjælpe til på afstemningsstederne på valgdagen med nærmere afgrænsede opgaver, som det anses forsvarligt, at denne gruppe varetager.

Gennemførelse af regelændringerne

Forslagene til lov om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og lov om kommunale og regionale valg med de nævnte ændringer af valglovgivningen fremsættes i februar 2015.

Økonomi- og Indenrigsministeriet, 5. december 2014